

У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ РОЛЬ КООРДИНАТОРА ШКІЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПОРОЗУМІННЯ?

Координатором Шкільної служби порозуміння виступає соціальний педагог, шкільний психолог або будь-який педагог навчального закладу, який має бажання та можливості координувати роботу ШСП. Обов'язками координатора ШСП є:

- Робота на підготовчому етапі створення ШСП: налагодження зв'язків з адміністрацією навчального закладу, підготовка приміщення, розробка оціночних форм, набір потенційних медіаторів, створення порядку направлення на медіацію та кола.

- Координування проведення тренінгу «Базові навички медіатора ШСП»: відбір учасників тренінгу, подання заявки до громадської організації, супровід групи тощо.

- Популяризація роботи ШСП: постійне інформування адміністрації навчального закладу про хід справ, підтримка стосунків із батьками, розробка інформаційних матеріалів тощо.

- Сприяння проведенню медіації: координування графіків медіаторів, прийом, направлення на медіацію, ведення та/ або оцінка справ, прийняття рішення про власну участь у вирішенні конфлікту, допомога медіаторам у проведенні додаткових тренінгів з метою підвищення кваліфікації тощо.

- Розвиток діяльності: залучення нових медіаторів, проведення супервізії, моніторинг, оцінка.

◆ ◆ ◆
Чернігівський громадський комітет захисту прав людини

Адреса: вул. Гонча 57/1, м. Чернігів, 14000
тел.: +380 (462) 675-281
e-mail: protection.ua@gmail.com
web-site: www.protection.org.ua

ЧОМУ САМЕ ПРОГРАМА

«ШКІЛЬНА СЛУЖБА ПОРОЗУМІННЯ?»

- По-перше, коли учні мають можливість допомагати вирішувати конфлікти між своїми однолітками, зменшується ризик виникнення непорозумінь між поколіннями, адже медіатори постійно спілкуються зі своїми ровесниками і знають, що може стати причиною конфлікту, що переживають сторони конфлікту. Крім того, атмосфера стосунків довіри та взаєморозуміння між представниками одного покоління встановлюється набагато швидше, ніж між представниками різних вікових груп.

- По-друге, ровесники більше довіряють один одному, оскільки не відчують нерівності між собою. Під час медіації чи кола контроль над ситуацією рівномірно належить як учасникам, так і ведучому. Відновні практики базуються на підході «рівний - рівному», який є дуже ефективним завдяки тому, що стосунки будуються як суб'єктно-суб'єктні.

- По-третє, ровесники у ролі медіаторів викликають у конфлікуючих сторін повагу та шанобливе ставлення. Спостерігаючи за врівноваженою та впевненою поведінкою медіаторів, сторони конфлікту налаштовуються на позитивне сприйняття ситуації та серйозний підхід до її вирішення.

- І насамкінець, позитивний результат медіації досягається за рахунок того, що учні-медіатори дуже серйозно сприймають покладену на них відповідальність та прагнуть досягти позитивних результатів у роботі, яку виконують.

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Видання здійснене за підтримки
Міжнародного фонду "Відродження"

Чернігівський
громадський комітет
захисту прав людини

◆ ◆ ◆
**ШКІЛЬНА
СЛУЖБА
ПОРОЗУМІННЯ**

ЩО ТАКЕ ШКІЛЬНА СЛУЖБА ПОРОЗУМІННЯ ТА НА ЯКИХ ПРИНЦИПАХ БУДУЄТЬСЯ ЇЇ РОБОТА?

Шкільна служба порозуміння (ШСП) - це команда підготовлених старшокласників-посередників (медіаторів), які допомагають своїм ровесникам розв'язувати конфлікти мирним шляхом, використовуючи в роботі відновні практики - медіацію однолітків, коло прийняття рішень тощо – і працюють над формуванням безпечної атмосфери в навчальному закладі. Роботу ШСП організовує координатор, зазвичай психолог або соціальний педагог, який пройшов підготовку і володіє знаннями та навичками з організації та керування ШСП.

Діяльність ШСП базується на **принципах відновного підходу**, який передбачає:

- Повагу до особистості, віру в її здатність вирішувати конфлікти у найкращий для себе спосіб – учасники конфлікту активно залучені до процесу обговорення та самостійно приймають рішення щодо подальших дій; тому медіатор – це не суддя, не порадник, а «той, хто допомагає спілкуватися».
- Відповідальність у стосунках та стосовно інших – процес переговорів побудовано таким чином, щоб учасники конфлікту мали можливість зрозуміти один одного, усвідомити власні вчинки та наслідки, до яких вони призводять, тобто власну відповідальність. Атмосфера довіри і поваги сприяє тому, що учасники конфлікту охочіше беруть на себе зобов'язання щодо виправлення ситуації або відновлення стосунків.

- Віра в кожную особистість та її здатність змінюватися – вирішення конфлікту за участю медіатора – побудовано як процес переговорів партнерів, а не суперників, що сприяє засвоєнню учнями іншої конструктивної моделі розв'язання конфліктів, яку вони можуть використовувати в майбутньому.

ЯК СТВОРИТИ ШКІЛЬНУ СЛУЖБУ ПОРОЗУМІННЯ?

Кроки створення ШСП:

1. Прийняття шкільною адміністрацією рішення про створення ШСП. Підставами для прийняття такого рішення, зокрема, можуть бути: напруга, велика кількість конфліктів тощо. Крім того, ключовим фактором є готовність шкільної адміністрації сприяти процесу впровадження та функціонування ШСП, а саме: делегування повноважень щодо вирішення конфліктів школярам; розуміння і згода адміністрації та педагогічного колективу навчального закладу дотримуватися принципів відновного підходу в питаннях шкільної дисципліни, виділення та обладнання приміщення для ШСП.
2. Інформування педагогічного колективу про впровадження ШСП. Вибір координатора програми серед педагогічного колективу навчального закладу відповідно до таких критеріїв: бажання координувати діяльність ШСП, авторитет серед учнів та вчителів, наявність вільного часу тощо.
3. Інформування учнів 8-11 класів про впровадження ШСП. Анкетування учнів та відбір потенційних кандидатів для проходження навчання відповідно до таких критеріїв: авторитет серед учнів

та педагогів, бажання бути медіатором, участь у позашкільній роботі тощо.

4. Проведення співбесід із потенційними кандидатами, відбір учасників тренінгу «Базові навички медіатора ШСП» згідно з такими критеріями: розвинені комунікативні навички, співробітницький підхід у ситуації конфлікту, безоціночність, нейтральність тощо.
5. Підготовка команди (координатора та школярів-медіаторів) для роботи в ШСП, проведення тренінгу «Базові навички медіатора ШСП».
6. Інформування учнів, педагогів та адміністрації школи про діяльність ШСП, представлення механізму передачі справ/звернення для їх розгляду за допомогою процедури медіації та процедури кола.
7. Проведення медіацій та кіл серед однолітків учнями-медіаторами та координатором служби (у випадку складних конфліктних ситуацій).
8. Підготовка нових медіаторів із числа учнів, які пройшли відбір згідно зі згаданими вище критеріями та внутрішнє навчання (організоване координатором служби за допомогою практикуючих школярів-медіаторів) принаймні один раз на рік для забезпечення неперервності функціонування ШСП.
9. Підвищення ефективності діяльності ШСП шляхом проведення зовнішніх супервізій та внутрішніх тематичних дискусій, що мають на меті аналіз напрацьованого досвіду.

Що школярі можуть зробити для розвитку Шкільної служби порозуміння:

- Освоювати переговорні техніки і відновні програми;
- Допомогати друзям, одноліткам (і батькам) у примиренні;
- Рекомендувати друзям звертатися в Шкільну службу порозуміння.